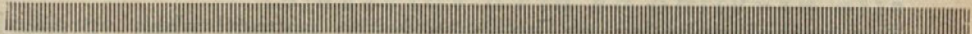

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

NAŠ DOM

LIST ZA LJUDSKO PROSVETO

LETNIK XIX

JULIJ 1927

TRI NAGRADE ZA NAŠE NAROČNIKE!

Dve nagradi po 100.— Din, ena po 50.— Din.

Vsak naročnik, ki je naročnino za vse leto plačal, lahko zadene sto dinarjev, če pogodi sledeči vprašanji:

1. Kaj se bo v povesti »Klobuk gospoda župnika« zgodilo z grofom Marinom?
2. Koliko naročnikov »Našega doma« bo odgovorilo pravilno na prvo vprašanje?

Ker najbrž nobeden ne bo čisto točno pogodil obeh vprašanj, bodo dobili nagrade tisti, ki bodo prvo vprašanje pogodili, pri drugem pa povedali tisto število, ki bo najbližje pravemu številu.

Odgovore treba poslati do 12. julija.

Urednikova pošta: Martin Čakš: Najlepša hvala! — C. Miklavc: Ali ste dobili dopisnico? Sliki sta malo blede; ne vem, če se bosta dali natisniti. Opisi so prav dobri. — Terezika Škerget: Kaj, če res pridem? Da me ne boste nevoljni! — Zofka: »Samouk« ima čedno vsebino, napisali ste ga s tako učeno pisavo kakor kak minister ali doktor svoj recept. Crkostavci niso mogli brati. — Tonček Bohanec: Naslovi so tiskani v »N. d.«. Več tudi urednik ne ve. Pozdravi! — Preč. g. Fr. Satler, St. Jurij ob Ščavnici: Hvala Vam! Globoko me je pretresla usoda tega fanta, ki sem ga kar nenadoma in — zdi se mi — tako zbliza spoznal. — Radovednežem pri Vel. Nedelji: Barika M. ni več huda! Ali ste še radovedni? Hm, hm, hm. — M. Geratič: Bojim se, da bo slika neuporabna, ker je prebleda. Bomo videli. — A. Abram: Vašo »povest« sem si bolj ogledal. Ker pa ne poznam ozadja, se bojim, da ni kaj takega, za kar bi naju — Vas in mene — prijel strogi tiskovni zakon. Pišite kaj drugega ali pa mi »povest« pojasnite! — Tončka iz Poljčan: Nič Vašega ni prišlo v to številko. Meni samemu je žal. Ali mi boste kmalu poslali opise? Kaj pravite: septembra mislimo sklicati 20 najbolj vnetih deklet v Maribor, da poživimo Dekliške zveze in se lotimo agitacije za »Naš dom«, da ga spravimo na 10.000 naročnikov in 32 strani? — Lenčka Korenova iz St. Ilja pri Velenju: Bog živi novo prijateljico našo! Seveda bom pribežil prihodnjič! Zdaj pa prav pogosto pišite in se me nič ne bojte! Roziko prisrčno pozdravite! — Janez Grišnikov: Žal je moral Vaš članek o Slomšku ostati za prihodnjico. Prišli sta 2 nenadni posmrtniki, ki smo ju morali objaviti.

Domača apoteka. Čitatelji naj oprostijo, da ni članka g. dr. Jankoviča. Vemo, kako radi jih čitate in kako potrebni so, pa nam je tokrat izostal vsled uredniške nesreče. Pride prihodnjič! Opozarjamo tiste, ki imajo revmatizem ali giht, da jim daje odlične nasvete izkušenega g. doktorja.

KNJIŽEVNOST.

»Scapinove zvijače«: Vesela igra, ki jo je spisal slavni Molière. 7 moških in 3 ženske vloge. Knjiga ima točen opis oseb in pozorišča.

»Revček Andrejček«: stara, priljubljena igra, na novo prirejena, s točnim opisom oseb in odra. 14 moških in 6 ženskih vlog, ki pa jih lahko skrečite na 9 moških in 4 ženske.

M. Bajuk: *Slovenske narodne pesmi*, V. zv. Zbirka prelepih naših pesmi. Preč. gg. in organisti, naročite in poživite z njo pesem po vaseh!

Fr. Bradač: *Latinsko-slovenski slovar*. Jugoslovanska knjigarna je dokazala ravno s tem, da izdaja take prepotrebne knjige, ki pa ji ne donajajo dobička, da je res slovenska kulturna matica. Ing. Gulič: *Parni stroj in parna turbina*. Potrebna knjiga za strojnike in obratovodje!

Srbohrvatski-slovenski slovar, velja 60 Din. Danes je to za vsakega izobraženca neobhodna knjiga. — Vse te knjige je izdala Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani; pri nji jih naročajte!

Pošta uprave: V Italiji ima »N. d.« 10 naročnikov. Da nekateri naročniki ne dobe lista do 3 tedne v roke, mora zakriviti tamošnja »express« pošta, v upravi se namreč takoj po tisku vse izvode istočasno odposlje. Spet lepi dokaz, kako zanimiv je »N. d.«, da se italijanska pošta ne more precej od njega ločiti. — Arn. Koren, Spod. Gorče pri Libelcih. Položnice se ni treba vstrati, kdor je naročnino tako redno poravnal, kakor ste jo Vi. Najbolje, da si jo hranite za novega naročnika. — Mnogo naročnikov je upravi pismeno izpraševalo vest, zakaj zadnja številka »N. d.« ni tako dolgo izšla. Evo Vam odgovora, ker je bila skupna številka za maj in junij, torej je zamogla iziti le na mejniku obeh mesecev. Da pa že marsikatera butica po upravniku pade, še preden je dobil dotiskani list iz tiskarne, pa je veselo znamenje, da je namreč »N. d.« vsak mesec tako zelen, kakor je bogati stric iz Amerike.

NAŠ DOM

Prava vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike. Slomšek.

O BLAŽENI HEMI, GROFICI KRŠKI.

Dr. Fr. Kotnik.

To pa, kar bom vam tu pripovedoval, ne bo učenjaška razprava, ampak naj bi bilo domače kramljanje o blaženi Hemi, ali kakor naš narod pravi, o sveti Emi, o kateri ve mnogo pripovedovati. Naš zgodovinar dr. Josip Gruden je v Zgodovini slovenskega naroda tej znameniti zgodovinski osebnosti na str. 78—84 posvetil posebno poglavje, v katerem na str. 78 pravi, da so o njej nastale tekom časa razne pripovedke in da je mnogokrat težko določiti, koliko zgodovinske resnice je v njih. O njenem življenju in delovanju lahko berete v Grudnovi zgodovini. Nas zanima pred vsem, da je bila baje slovenskega plemiškega rodu, vnukinja ali pravnukinja onega Svetopolka, ki mu je cesar Arnulf I. l. 898. podelil okrožje Breže (Friesach) ali krško grofijo z glavnim gradom Seliče (Zeltschach) blizu Brež. Ta plemiška rodbina je imela tudi izven Koroške obsežna posestva okoli Pilštanja na Štajerskem. Omožila se je z Viljemom, mejnim grofom v Savinjski marki, ki je bil tudi potomec domačega rodu. Imela sta posestva na Koroškem, Štajerskem in Kranjskem. Dve veliki cerkveni ustanovi ste Emino delo, samostan sv. Blaža v Admontu in nunski samostan v Krki na Koroškem. Tudi bl. Ema je postala nuna, umrla je l. 1045. Njen grob je postal kmalu sloveča božja pot za romarje iz vseh slovenskih pokrajin. Češčenje bl. Eme je obsegalo vse slovenske dežele in se je raztezalo tudi na Hrvaško in Ogrsko. Zlasti po Koroškem, Gorenjskem, okoli št. Ruperta na Dolenjskem in v nekaterih krajih štajerske Slovenije je spomin na njo še danes živ. V Bohinju se imenujejo še danes »fužine sv. Heme«. Glavni romarski shod v Krki (Gurk) je na dan njene smrti, o prazniku sv. Petra in Pavla. Še sedaj po vojni čitamo vsako leto v »Slovencu«, da vodja krškega romanja zbira po Gorenjskem svoje romarje, ki imajo četrto nedeljo po veliki noči svojo zaobljubljeno božjo pot, Štajerci pa so romali k Emi (v Krko) o binkošti. Ob enem so se romarji iz Gorenjske in iz naših krajev ob tej priliki tudi ustavljali pri Gospe Sveti.

Znano je, da so na Gorenjskem pridobivali nekoč železo. Sledovi vodijo k blaženi Hemi iz Brež in Selič. Povsod v Bohinju je spomin na njo v narodnem izročilu še danes živ. Kmetje še kažejo ostanke njene hiše, hleva in njenih fužin. Na oltarju v Nemških Rutah je lep poznogotski leseni relief, ki predstavlja prizor ob svidenju, ko se je njen mož Viljem vrnil z romanja v Sveto deželo čez Gorenjo Italijo in ki ga pričakuje žena na višini prelaza Braca. Bohinjska legenda pripoveduje, da je svetnica sama izplačevala rudarje ter sedela na kam-

nu poleg kupa zlata. Vsak delavec si je lahko vzel toliko zlata, kolikor je zaslužil. Tudi koroška legenda je slična. Ta pravi, da je zidavo cerkve in samostana v Krki grofica Hema skrbno nadzorovala in ime la navado, delavcem dnino sama izplačevati. Tedaj se je na večer usedla na neki kamen in vsakemu dajala svoj delež po zasluženju. Ko so bili pa nekateri nezadovoljni, je dovolila, da je smel vsak delavec sam poseči v denarnico in si vzeti, kolikor je hotel. Toda na čudovit način se je zgodilo, da ni vzel nihče več, kakor le toliko, kolikor je bil zaslužil. Trdi kamen, na katerem je sedela grofica, tako veli pravljica, pa je postal mehak kakor vosek in dobil obliko udobnega sedeža. Še danes ga je videti v rakvi krške stolnice poleg oltarja blažene Heme. (Gruden, str. 80.)

V Bohinju pa je zmanjkalo železa in fužine so obstale. Izročilo pravi, da je grofica Hema zapustila Bohinj. Ko je hodila čez Ljubelj na Koroško, je baje vzkliknila: »Srečna kranjska dežela, bodi zdrava in vesela; kdor bo prišel za menoj, ne bo pogrešal kruha.« Še sedaj romajo Gorenjci k Sv. Hemi v Krko. Ti romarji še danes trde, da romarju k Sv. Hemi ne bo nikoli primanjkovalo kruha.

Tudi v šmarskem okraju ljudstvo pripoveduje mnogo legend o Sv. Emi. Kdo zna katero? Naj jo napiše in pošlje uredništvu, ki jih bo objavljalo.

Treba bi bilo zbrati vse legende o sv. Hemi: po Gorenjskem, Dolenjskem, v šmarskem okraju, v Podjunski dolini in med koroškimi Nemci.

POD ORLOVSKIM PRAPOROM.

*Že vrste naše strnjene so,
napete za delo roke,
v višavo oči nam obrnjene so,
radostno je v prsih srce,
saj v njem je hotenje, življenje in moč,
zvestoba Bogu in rodu —
pot kaže nam prapor plapolajoč
na delo za dom, nakvišku k Bogu.*

*Naj iščejo drugi si sreče povsod,
kot čutimo mi jo, je ni,
in ni ga veselja nikjer drugod,
kot našim ga srcem deli
ljubezen bratska, vzajemna pomoč,
zvestoba Bogu in rodu —
le vodi nas prapor plapolajoč
na delo za dom, nakvišku k Bogu!*

*O četa mlada, nikar se ne boj,
korakaj pogumno naprej,
čet vojnih Gospod povsod bo s teboj,
zaupanje vanj le imej!
Navdušenja užiga naj plamen nas vroč,
zvestoba Bogu in rodu —
le vodi nas prapor plapolajoč
na delo za dom, nakvišku k Bogu!*

Ksaver Meško.

O Slomšku si urednik radi preobitega dela ta mesec ni priskrbel članka. Članek: »Kako smo slavili 50letnico Slomškove smrti« smo morali zopet odložiti, ker imamo danes dve nenadni posmrtnici. Da pa ne bo »Naš dom« čisto brez Slomška, Vas pozivamo, da zbirate pripevke za Slomškov proces. Priredite kako lepo akademijo ali igro v ta namen! Fantje in dekleta! Vsak dinar, ki ga boste dali, boste svetniku posodili! — Denar dajte g. župniku, da pride na pravi namen!

KMETSKA HIŠA IZ SLOVENSkih GORIC.

Kako lepi so naši kmetjski domovi! Beli veseli so, za hribe se skrivajo in v gosto drevje.

Kako veselo je po naših kmetjskih domovih, če prebivajo v njih pošteni, zdravi fantje in dekleta!

Kjer je rož na oknih in kjer je lep, cveteč vrt, tam so naša dobra slovenska dekleta.

KLOBUK GOSPODA ŽUPNIKA.

POLICIJA IŠČE MORIVCA.

Tisti dan so prišle nad župnika v Salinu take sitnosti, kakor jih še svoj živ dan ni imel. Iz Rima je prišel policijski uradnik z orožniki in šel naravnost v župnišče.

Stari župnik se je ves preplašil. Kaj vendar hoče policija z njim?

»S čim Vam morem ustreči?« je trepetaje vprašal ubogi starček.

»Gospod župnik, ali priznate, da ste pisali pismo klobučarju Pisanu?« je vprašal uradnik.

»Da. Pismo sem poslal zraven klobuka . . .«

»Klobuk so baje v Salinu našli. Za gospoda državnega pravdnika pa je zelo važno, da izve, kdo, kje in kedaj je klobuk našel in kdo ga je potem imel.«

Stari župnik se je ves zmedel nad tolikimi vprašanji.

»Prosim Vas tudi«, je nadaljeval uradnik, »da pomislite: Vaše odgovore bomo postavili na protokol in lahko se zgodi, da jih boste morali s prisego potrditi pred sodnijo.«

»Pred sodnijo! Moj Bog! Česa me obtožujejo? Tistega klobuka nisem takoj prvi dan odposlal! Res, tega nisem storil prav, toda pred sodnijo bi mi raditega vendar ne bilo treba!«

»Pomirite se, gospod župnik, in pripovedujte, kar o stvari veste! Saj vendar ni govora o tem, da bi Vas aretirali.«

Uradnik se je moral nasmehniti, ko je videl preplašenega župnika, ki je zdaj hitel in pripovedoval vse na drobno in široko. Povedal je dan, uro in celo minuto, ko ga je poklical organist k umirajočemu Jakobu; kako je zamenjal klobuk in svojega potem sploh izgubil.

Ko je uradnik vso dolgo povest spisal na protokol, je rekel: »Vidim, da ste delali v najboljši veri. Vendar Vas bom moral najbrž kmalu zopet nadlegovati. Izvršil se je zločin . . .«

»Zločin?« je zakričal župnik.

»Zločin?« je ponovil organist, ki je stal za vrati in prisluškoval.

»Žalibog! Lastnik tega klobuka je bil neki star duhovnik, ki je pred tremi tedni izginil iz Rima in ni za njim sledu. Smatramo, da je

bil umorjen. Gospod župnik, računamo tudi na Vas, da nam boste pomagali, da razvozlamo to zapleteno reč.«

Stari župnik je bil ves bled: duhovni njegov sobrat da je bil umorjen? On pa, da je nosil umorjenčev klobuk? Povedal je uradniku, da je imel stari Jakob še nečaka Gvida, ki je gostilničar v Lermu.

Komaj je uradnik to slišal, si je takoj mislil, da more biti to edini, ki je sumljiv. Ni se sicer še zavedal, v kaki zvezi bi mogel biti Jakobov nečak z zločinom, toda poslal je takoj dva orožnika, da ga primeta.

Nato je poslal po ključavničarja, da mu bo odprl grad. Vaščani so se medtem zbrali pred župniščem, da bi svojega ljubljenega župnika branili, če bi prišla potreba.

Stari župnik je vodil policiste v grad in v Jakobovo sobo, ki si jo je uradnik popisal. Pustil je orožnika za stražo, sam pa se je odpeljal s prihodnjim vlakom nazaj v Rim.

Stari župnik se je ves izmučen privlekel domov in se zgrudil v naslonjač. Svoj živ dan še ni imel tako težkih ur. V njegovi fari zločin!

Dobri pastir se je bridko razjokal.

NEKDO JE, KI KAZNUJE VSAK ZLOČIN.

Knez Kaskanja je priredil v svoji prekrasni vili razkošno večerjo; povabil je tudi grofa Marina.

Bil je lep večer v vili sredi vrta, polnega pomeranč in lovorja. Grof Marino je bil izredno dobre volje. Pravkar je dvignil čašo zlatega vina, prešerno se je zasmel, mislil si je: nikdar nihče ne bo odkril zločina; klobuk je na dnu vode — kdo ga bo šel tja lovit?

Tedaj se je oglasila kneginja Kaskanja:

»Gospod grof, Vi nam že tolikokrat obljubljate, da nas boste popeljali na svoj grad v Salino. Kdaj nas boste?«

»Sedaj ne, sedaj ni čas zato . . .« se je vmešal neki gost. Njegove besede so se sicer izgubile v šundru vsesplošne zabave, toda grofa so osupnile. Kaj je hotel ta človek s tem reči?

Nihče drugi se ni zmenil za to opazko; grofu pa se je čelo zmračilo: Kaj, vraga! Ali bodo ti peklenski strahovi zopet prišli?

Družba je vstala od bogate mize in se podala pred vilo ter se usedla. Gospodje so si prižgali cigare in skozi dišeči dim gledali v daljavo. Tedaj je nekdo s prstom pokazal proti nebu:

»Glejte, kaka velika ptica!«

Vsi so se ozrli.

»Orel je.«

»Ah, orel že ne bo . . .« je mislil drugi.

Grof Marino je tudi vstal in glasno rekel:

»To je župnikov klobuk!«

Sam ni vedel, kako so mu besede ušle; ko jih je izgovoril, se je zavedel in se jih kesal. Bilo je prepozno. Res! Za sekundo se mu je zdelo, da je tam na nebu klobuk umorjenega duhovnika, kakor strašna črna ptica, ki prinaša maščevanje. Za hip so ga bile pač prevzele mučne misli na zločin.

Vsi so se ozrli nanj.

»Na, na! Take neumne domisleke ima pač samo Marino!« je mežnil nekdo.

»Sicer pa spet nekaj šepčejo o tistem Antonu, ki je izginil. Zadeva je začela smrdeti. Tu, glejte časopis!«

Časopis je šel iz rok v roke. Tudi grof Marino ga je vzel in bulil v mastni napis: »Črna zgodba!«

Časopis je poročal, da je neumorna policija zapleteni slučaj gošpoda Antona že precej pojasnila in da je sedaj že vse na sodnji. Časopis obljublja, da bo o vsem natančno poročal.

Vsled vročine in bogate večerje, nekaj tudi vsled preobile pijače je grof komaj čital. Ko je slednjič prečital »črno zgodbo«, je razumel, da mu visi nad glavo meč, obešen le še na tenko nit. Nekdo je bil, ki je bil močnejši kot on z vsemi zvijačami vred; nekdo, ki se je kakor igral z njim.

Čutil je, kako mu kipi kri v glavo. Besno je raztrgal časopis in ga zmečkal ter tlačil v usta in ga grizel; s pestmi je klatil po papirju in se davil; padel je na tla, s peno na ustih, divje kričeč kakor pobesnela divja žival.

Strašen dirindaj je nastal. Gostje so se preplašeno razbežali; sluge so prišle in zgrabile grofa, ki je obležal bled in trd, kakor da je mrtev.

O! GOSPOD ANTON JE ŽIV!

Ko se je grof drugo jutro zbudil v tuji postelji, najprej ni vedel, kje je. Kmalu pa se je spomnil sinočnega večera. Na vsak način je moral skrbeti, da zabriše slabi vtis, ki ga je napravil na goste. Ko se je zadeve lotila že sodnija, je bilo treba na vsak način preprečiti, da se ne bi obrnil sum na njega. Skrbno se je oblekel in šel h knezu Kaskanju in se opravičil; dejal je, da je bil pač pijan.

Potem je odšel v mesto in takoj v tisto kavarno, kjer so se zbirali rimski plemiči. Mislil si je: čim manj se skrivam, tem manj me bodo sumili. Ko je šel po hodniku, je slišal, kako sta govorila natakarka:

»So ga že prijeli.«

»Koga so prijeli«, je hlastnil grof, kakor da je njemu kdo kaj rekel.

»Duhovnikovega morivca, gospod grof.«

Grof ni imel niti časa, da posluša. Z vseh strani so ga obsuli prijatelji, ki so že vsi vedeli, kaj je sinoči počenjal in kako je besnel.

»Evo ga! Evo ga!« so ga obsipali.

Sploh je bilo ta dan živo med rimskimi mogočneži, ker je bila drugi dan velika konjska dirka. Predstavili so grofu novega gosta, barona Mazinija, ki je prišel iz Neapolja, da bi dirkal s svojimi čisto krvnimi konji.

»Gospod grof! Zdi se mi, da sem Vas že videl. Nekako pred tremi tedni . . . Na neki postajici . . .«

»Hm, že mogoče«, je grof malomarno odgovoril.

»Vračal sem se ravno z nekega izleta, gledal sem skozi okno in videl, kako neki gospod na vso moč teče, da bi vlak še ujel. Prišli ste res v zadnjem trenutku! . . . Gospod grof, saj ostanete z nami vred pri kosilu?«

»Prav rad! Dovolite mi le, da pogledam časopise.«

Odšel je v čitalnico.

Vsi listi so bili polni o tem, da so zaprli krčmarja iz Lerma, ker je umoril gospoda Antona. Sicer se ta Gvido izgovarja na nekega skrivnostnega lovca, ki je prišel k njemu v imenu salinskega župnika. Sodniki so izprva mislili, da si je lovca Gvido sam izmislil. Priče pa so pritrdile, da so res videle nekega lovca; ali nihče ga ni poznal, niti ni znal povedati, ne odkod je prišel, ne kam je šel.

Kakor da so se iz vsake vrste nasuli mlinski kamni nanj, tako je obsedel grof ves potrt in ni opazil, da so se začeli okrog njega zbirati.

Tako torej so se obrnile ravno njegove zvijače zoper njega: vse, kar si je s toliko preudarnostjo in previdnostjo skoval, mu je postalo — past. Boj med njim, živim, in med mrtvim umorjencem je postal neenak: mrtvi je grozil, da bo zmagal.

O! Torej le ni tako lahko, ubiti človeka. Ni dovolj, razdrobiti mu glavo.

O! Torej le ni tako lahko, skriti zločin. Vse vode ga ne skrijejo.

Človeka umoriti ni nič drugega kakor še bolj ga oživiti. Vreči ga v vodnjak, ni nič drugega, kakor napraviti, da govori o njem vse mesto, vsi časopisi, oblasti in uradi, pošta, gostilne, kavarne, trgovine...

Ko je grof dvignil glavo in zagledal zbrane tovariše, je mislil le eno: proč odtod! Proč! Ni gledal začudenih oči, planil je kot iskra in odletel iz sobe, ne da bi pozdravil.

Ali kaj je bilo to? Obstal je pred izložbo, zagledal se v okno: v njem je bila slika tajinstvenega lovca. Sebe samega je spoznal. Nekaj trenutkov je zijal brez misli.

Tako torej! Čeprav se je bil preoblekel, si je ostal vendar ves podoben. Gvido si je moral lovčev obraz dobro zapomniti; prav tako gorjanci v Lermu; Točno so ga opisali na sodnji. Posebno dobro so si zapomnili njegove kratke, male brčice. Po njihovem opisu so priredili časopisi sliko lovčevu. Ooo!

Grofu je bilo jasno, da si mora lice izpremeniti. Šel je k brivcu in si dal obraz gladko obriti, češ, da je taka nova angleška moda. Ob enem je napeljal besedo na zgodbo o umorjenem duhovniku.

»Jaz vem več o tem kot vsi časnikarji«, je važno rekel brivec.

»Ni mogoče!«

»Da, da! Imam čast, da brijem gospoda plemenitega Martelinija, sodnika, ki vodi preiskavo o tem umoru. No, potem me razumete! Župnik iz Salina je izpovedal pred sodnijo: prvič, da nikdar ni poslal kekega lovca v Lermo po svoj klobuk; drugič, da nima sorodnikov, še manj pa nečaka, ki bi bil lovec. Povrhu zatrjuje tisti revež iz Lerma, ki so ga zaprli kot duhovnikovega morivca, da gospoda Antona nikoli ni videl in ga sploh ne pozna. Medtem pa, ko je ta revež zaprt in ga dan na dan zaslišujejo in mislijo, da se bo ujel in izdal, medtem — pravim — bo tisti lovec lahko odjadral, da ga nobena policija ne bo več našla«

»Vi torej mislite, da je lovec morilec?«

(Konec prihodnjič.)

KOLIKO MOŠKIH IN ŽENSK JE V KAKI DRŽAVI?

Skoro povsod je žensk več kot moških. Na Francoskem pride na 1000 moških 1070 žensk, na Ruskem pa na 1000 moških celo 1229 žensk; v Rusiji je torej posebno mnogo žensk. V Nemčiji je na 1000 moških 1099 žensk, na Angleškem na 1000 moških 1094 žensk, v Italiji na 1000 moških 1028 žensk; v naši državi pa na 1000 moških 1039 žensk.

Ravno narobe je pa v Belem gradu; tam pride na 1000 moških komaj 549 žensk ali pa: na 1000 žensk pride 1819 moških.

PRLEKIJA.

Kar Jugoslavija ima sveta,
Najlepši je Prlekija vsa.
Ma krasna polja brez primer
In konje iskre kakor zver,
Sloveče vinograde pa,
Da svet skor lepših ne pozna.
Vse to je res narave kras,
Najlepše pa je to za nas:
Da rojstni kraj spoštujemo,
Se med seboj radujemo!
Da v Prlekiji matere,
Največ so sinov zibale,
Ki zasloveli so med svet,
So mu v ponos in častni vzgled!
Duhovniki, profesorji,
Iz kmečke hiše so prišli,
Med temi Misija kardinal,
Ki svet ga je občudoval.
Tud' Miklošič je naš rojak,
Ta veleslavni učenjak;
Škofija tud' nam pripozna,
Duhovnikov ji največ da
iz Prlekije kmečki stan.
Zato je tud' najbolj čistan!
Če kdo v Sloveniji je junak,
Med vsemi Prlek je prvak!
V nesreči on pomaga rad,
Da boljše nemre bratu brat!

Poštenost, gostoljubnost pa,
Ki v Prlekiji je doma;
Je davnih prednikov lastnost,
Potomce kliča ta čednost!
Po vseh vaseh je vzoren red,
Kapele lepe drugim v zgled;
Vaščani tam se zbirajo,
Tam molijo, prepevajo.
Ko ženitvanje se vrši,
Se prav slovesno to godi;
Po več dni pijejo, pojo,
Tud' revežev se spominjot!
In ko domlatilo se je,
Obhajamo tud' »domlatke«;
Mlatiči ino delačci,
Bogato so pogoščeni.
Ko lan se spravlja in rihla,
Na stehi zastava vihra;
Pri delu fantje, dehllice,
Pojejo lepe pesmice!
Na travnik lan se razprostre,
Kak že navada stara je;
In ko zadosti spleha se,
Za trlje v snope zveže se!
Terice ga otarejo,
Predivo lepo čistijo;
Ga v bale spet povežejo,
In gospodinji nesejo!

Pri delu in domu grede,
Ves dan veselo poje se;
In ko se delo dovrši,
Terica se pogač dobi.
Ko delo zunaj se konča,
Kolovrat v hiši ropota,
Predice lepo pojejo,
Koščice moški luščijo.
Na polju vse opravljeno,
Za bratvo vse pripravljeno,
V gorice zdaj že vse hiti,
Tam zlahtno grozdje še visi.
Tam viničar jih čaka že,
Posode so pripravljene
In z Bogom bratva se začne.
Ves dan veselo poje se.
Sedaj se prešati začne,
Ma gospodinja k redi vse,
Kolače, meso, gibance,
Za brače in za prešare!
S tem kmet raduje se
In težko pričakuje že,
Da kupec skoro prišel bo
In vino dobro plačal bo.
Zdaj še naj to povem,
Da hočem počastiti s tem
Može in žene prleške,
Vas, fantje ino dehllice!

(To pesem je spisal star Prlek, Vid Habjanič, tam od Lotmerka; sedaj živi na Betnavi pri Mariboru. Priobčili smo jo na slavo Prlekom, pričakujemo pa, da se boste res tudi postavili in se bolj oprijeli »Našega doma«. Doslej Prlekija še ni pokazala dovolj ljubezni do »Našega doma«. — Ur.)

MLADA GOSPODINJA.

Prosim za odgovor na sledeča vprašanja v oddelku »Mlada gospodinja«:

1. Kaj je to, da nam že več let vrtnico plezalke, ki raste ob steni, napade malo pred cvetjem plesen; posebno po cvetnih popkih je vsa belkasta. Ali bi jo bilo treba škropiti kot trto?

2. Letos so se nam na cvetlicah lončnicah, na mladih vršičih in listih zaredile gosnice, ki so zelo požrešno žrle; obirale smo jih. Kaj je to, da so prišle tudi na cvetice, kar še ni bilo nikdar?

M. B., Senovo pri Rajhenburgu.

Odgovor na 1. vprašanje: Plesen, ki napada posebno rada nekatere vrtnice plezalke, ni istovetna s peronosporo na vinskih trtah in ji s škropljenjem z modro galico ne pridemo do živega. Take vrtnice moramo žvepliti, kakor žveplijo vinogradniki vinsko trto proti oidiju. Paziti moramo, da rabimo fino zmleto, ventilirano žveplo in žveplimo ob toplem, solčnem vremenu. Žveplen duh, ki se v vročini razvije, ugonobi plesen. Žvepljenje moramo po potrebi ponoviti. Prihodnje leto žveplite vrtnice, o katerih se bojite, da jih napade plesen, preden se ista pojavi. Plesen tudi omejite, če napadene vršičke porežete in sežgete.

Odgovor na 2. vprašanje: V letošnji zimi so rastlinski škodljivci izredno ugodno prezimili, odtod tudi njihovo gostovanje na rastlinah, kjer jih sicer nismo vajeni.

Dobo cvetja podaljšamo pri vrtnicah in drugih cvetlicah, če vse odcvetele dele porežemo. Rastlina porabi namreč za tvorbo semena mnogo redilnih snovi, ki bi se sicer porabile za nove cvetne nastavke.

Ako hočemo, da nam ostane cvetje dolgo, časa sveže v vodi, ji pridemo malo sladkorja ali soli. Cvetlicam z lesnatim stebлом prekoljemo par cm globoko steblo, da pride voda hitreje do posameznih stanic. Gostota stanične vsebine se izenači z vodo in tako ostane stanični sok v kroženju, kar stori, da ohranijo stanice napetost in rastlina ne uvene tako kmalu.

DEKLIŠKE GREDICE.

Dekleta! Dobile ste predsednico osrednjega odbora dekliških zvez gdč. Marijo Štupco v Mariboru. Napisala Vam je krasen oklic, ki ga bomo objavili v prihodnji številki.

In zdaj na plan, vrla štajerska dekleta! Spanja je bilo dovolj! Nova pomlad je zapihala med štajersko mladino. Bog z nami in naša mladost! Živela mladina!

Osrednje vodstvo dekliških zvez v Mariboru, Aleksandrova cesta 6 I.

Pišee. V prvi in drugi številki »Našega doma« me gospod urednik pozivajo, da se naj še kaj oglašim. In res — ne morem strpeti, da ne bi izrazila tudi jaz svoje veselje nad sedanjo obliko »Našega doma«, ki vsebuje toliko zanimivosti, podučnosti in domačnosti. Ah — kar srce mi igra, ker je postala naša slovenska mladina tako navdušena za »Naš dom«! S tem, da je našim fantom in dekletom dal »Naš dom« toliko prostora, da se pogovarjamo, je zadel zlato sredo. Pogovarjati se z dekleti in s fanti, ki se nismo nikoli videli in se mogoče nikoli ne bomo, ki se poznamo samo po duhu in mišljenju, to je naše veselje. In pogovarjati se toliko lepega in poučnega, je pa še večje veselje. Da se fanti toliko zanimajo za dekliška pisma, ki jih pišemo v »Naš dom«, smo tudi veseli. Le pogledjte fanti v naš Dekliški vrt, le! Tudi poduhati smete naše cvetice, ki smo jih letos zasadile. Zlasti zvonček naj tudi vas fante budi in odvrča od zaspanosti! Mi se bomo pa oglasile pod vaško lipo in z zanimanjem čitale, kaj pišejo slovenski fante. Tako se bomo navduševali za lepe katoliške vzore. Vsi pa si vzemimo za geslo, da pridobimo do Novega leta za »Naš dom« 20.000 naročnikov. Potem bo veselje, ko bodo lahko gospod urednik vsem ustregli in »N. d.« razširili na 32 strani. Potem bo tisti fant iz Vitanja gotovo postal bolj zadovoljen, ki v 5. in 6. številki tako nezadovoljno piše g. uredniku. Vi, gospod urednik, pa res morate biti zelo potrpežljivi. Radi bi Vas pa poznali. Ah, kako smo veseli vsi, da imamo toliko dobrih gospodov v Mariboru, ki se toliko trudijo in zanimajo za slovensko mladino. Da, zares; če hočemo, da bo slovenski narod postal boljši, moramo pri mladini začeti! Mladino organizirati, ji dati poštenega veselja in dela, da si ne bo iskala zabave v grehu, ki je kuga za našo domovino. Gospodje voditelji društev, potrudite se! Up vsake župnije, up naroda — je slovenska mladina. Torej na delo! Osrednje vodstvo Dekliških zvez v Mariboru, bi pa jaz tudi malo podregala. Če bote v Mariboru bolj korajžni in navdušeni, bo se tudi po župnijah marsikaj izpremenilo. Pa brez zamere. Odgovora iz Rajhenburga že komaj čakam. Menda ne bo kaj hudega? Ali mislite dekleta iz Rajhenburga in drugod, kje bi imele letos dekliški tabor? Ali ne bi bilo lepo na Libenski gori, župnije Videm? Če je pa v Rajhenburgu pri Mariji Lurški, je pa še lepše. Pri nas v Pišecah pa tako bolj životarimo. Imeli smo letos tri pri-

reditve, ki so nas pa tako izmučile, da nas kar glava boli. Na Jožefovo smo imeli očetni dan s krasnim sporedom. Našim očetom smo se tako prikupili, da nas ne morejo pozabiti. 28. marca smo pa ponovili igro »Lurška pastirica« s krasnim uspehom. Zadnjo nedeljo v maju smo pa napravili veselje našim materam in obenem praznovali desetletnico makiške deklaracije. Udeležba je bila tako velikanska, da ne pomnimo še nikoli tolike. Zdaj smo spoznali, kako zelo nam je potreben Društveni dom z večjo dvorano. Pozdrave iz Pišec pošiljamo vsem. Bog živi!

Dekle iz Pišec.

Ljubčana pri Celju. Pohvaliti Vas moram, ker Vaš list mi zelo ugaja. Je zmiraj kaj novega notri. Prav dopade se mi povest »Klobuk gospoda župnika«. Sploh je vse zanimanja vredno. Bi tudi jaz kaj pisala, pa sedaj še nimam poguma. Zato je boljše, da še ostanem bolj skrita. J. M.

Dekle iz Št. Vida pri Grobelnem. Ko čitam v »Našem domu« mlada pisma, vzbudi se tudi v mojem srcu želja, da bi pisala. Pravilno ne znam, to mi prosim, oprostite. Smo pač kmetska dekleta, ki nismo vajena sukati pero. »Naš dom« mi zelo ugaja, lep je in vreden, da ga vsakdo čita. Le škoda, da je pri nas vse premalo razširjen! Največ veselja imamo mi mladi z ugankami. Rada bi poročala, kako se imamo pri nas; pa take vsakdanjosti Vas morda ne bi zanimala, a Dekliške zveze nimamo, dasi bi bila tako zelo potrebna, posebno pri nas! Zakaj, to Vam poročam prihodnjič, ako Vas je volja, gospod urednik. (Seveda!!) Prisrčne pozdrave vsem vnetim dekletom pa tudi Vam, gospod urednik. Bog Vas živi!

FANTJE POD VAŠKO LIPO.

VZORNEMU MLADENICU † JANKU ČREPNJAKU V SPOMIN!

Lep veličasten mrtvaški spreved se je vil 29. aprila t. l. izpred župnijske cerkve pri Sv. Benediktu v Slov. gor. na pokopališče. Na čelu zastava mladeniške Marijine družbe, za njo člani Marijine družbe, Orlice in četa Orlov ter izredno velika množica ljudstva. V sredi med to množico pa bela krsta, katero so nosili Orli, odličena s cvetjem in zelenjem. Bila je to zadnja pot vrlega in vzornega mladeniča Janka Črepnjaka, katerega je božja Previdnost v maju življenja, komaj 23 let mu je bilo, odpoklicala iz tega sveta v boljšo večno domovino. Mislim, da ne bo odveč, ako pokojnemu Janku s temi vsticami v »Našem domu« postavim skromen spominek, če v kratkih potezah orišem njegovo kratkotrajno, toda vzorno življenje in njegovo delo v naših mladinskih organizacijah. Nič drugega nočem kakor to, da njegov zgled še vname druge fante za resno in požrtvovalno delo v naših mladinskih organizacijah v prid sebi, kakor tudi narodu, ki rabi dobro, verno, pošteno in vsestransko izobraženo mladino.

Mladost je čas setve. Kar si kdo v mladosti pridobi, to mu ostane tudi v poznejši moški dobi. Tega se je pokojni Janko vedno zavedal. Vsestransko se izobraziti ter s tem koristiti sebi, staršem in narodu, to je bilo njegovo vodilno geslo. Porabil je zato vsako priliko, da se kaj nauči. Zato mu ni bila nobena žrtev pretežka ali odveč. Akoravno je imel skoraj eno uro do cerkve, a vendar njega ni manjkalo skoro nikdar; če je trebalo iti na kak tečaj ali zborovanje, on je šel, njegova vnema za izobrazbo ni poznala meje. Knjige so bile njegove posebne prijateljice. Imel je doma majhno knjižnico. Nekoč, ko sem ga obiskal, mi je rekel: »Glej, to je moj zaklad.« Vse svoje odviše prihranke je dal za knjige in dobre časopise. O, ko bi Te, dragi Janko v tem pač posnemali naši fantje in bi trdo prisluženi denar, ki ga izmečejo za alkohol, porabili za dobre knjige in časopise, ki bi jim dajale obilo zdrave duševne hrane!

Vir izobrazbe za našo kmečko mladino so naše katoliške mladinske organizacije. V njih dobivajo naši fantje, naša dekleta pobudo za vse dobro, lepo in blago. Zato se je rajni Janko tako rad udeleževal društvenega življenja. Ni iskal v društvu samo zabave, ampak društvo je bilo zanj šola, kjer se je učil, vneval za vse dobro in lepo, za kar se pač mora vnehati mlado srce. Za njim žaluje orlovski odsek, čigar najboljši član je bil. Za orlovsko organizacijo je vse žrtvoval; ves prosti čas, nočni počitek, vse svoje duševne in telesne zmožnosti. Lansko jesen je bil izvoljen za predsednika benediške orlovске srenje. Kako vestno je vršil to važno funkcijo, to nam spričujejo njegova pismena poročila, ki jih je podajal na srenjskih svetih. Iz teh poročil diha življenje, v teh poročilih se kaj lepo zrcali Janezov značaj, njegova plemenita duša, ki je stremela in hrepnela vedno višje — prav kakor Orel k božjemu Solncu, k Dobroti, Resnici in Lepoti.

Za kar je sam gorel, za kar se je vnevalo njegovo mlado srce, za to je hotel vneti in pridobiti tudi druge. Kako rad je nastopal kot govornik na naših sestankih, zlasti še na poučnih shodih Mladeniške zveze. In kako lepo in živahno je znal govoriti, kako lepo in z občutkom je znal deklamirati. Zadnjikrat je nastopil na orl. akademiji 27. marca, ko je deklamiral Pregljevo: »Hvalnica slov. Orlov«. Vse ga je občudovalo. Na gledališkem odru je bil kakor doma. Bil je za oder kakor nalašč. Ko smo razdeljevali vloge za kako igro, smo si bili glede glavne vloge vedno na jasnem: Janezu jo bomo dali, je bil skoraj vedno soglasen sklep. Tako živahno in živo se je znal vglobiti v svojo vlogo, da je slehernemu privabil smeh ali pa tudi solzo.

Petje je bilo njegovo posebno veselje. Zato je sodeloval tudi pri pevskem odseku. Ko je bila končana telovadba, ali pa na fantovskem sestanku, je bil rajni Janko tisti, ki je prvi začel — drugi so pritegnili, da je odmevalo po društvenih prostorih. Bilo je včasih v zimi, ko smo sedeli v Društvenem domu okoli tople peči ter se pogovarjali o tem in onem, in nam je zastal pogovor, pa se je spet oglasil Janko: »No, dajmo še eno!« Zopet je zadonela pesem ali orlovsko, ali narodna, da niti nismo čutili, kdaj je minila ura. Kaj rad je prepeval ono: »Gozdič je že zelen«. Pač ni slutil, da se bodo tako kmalu uresničile besede zadnje kitice: »Pomlad je prišla bo, ko mene na svet ne bo, mene 'do djali v to črno zemljo«. Da, ozelenel je gozdič, razcvetel se je travnik, a Ti, dragi Janko, si odšel tja, kjer je večni majnik, večna pomlad, prepevat hvalnico Štvarniku.

Nekaj izrednega je bila njegova pobožnost. Bil je član Marijine družbe. Nad vse vestno je izpolnjeval njena pravila. Svetinja Marijina je bila njegova odlika, njegov ponos. Da je sin nebeške Matere, tega se je vedno zavedal. To je kazal s svojim zglednim življenjem. Kako rad je prejemal sv. zakramente! Od njegove zadnje bolezni, ki mu je pred dvema letoma hotela upihnuti luč življenja, sem ga videl malodane vsako nedeljo pri mizi Gospodovi in vsak prvi petek v mesecu. Še na veliko soboto je s tovariši Orli klečal celo uro pred božjim grobom. Ob tej priliki se je tudi kakor je pozneje sam priznal, nekoliko prehladil. Prav ta prehlad mu je nakopal tudi pljučno vnetje, ki je ugonobilo njegovo sicer močno naravo. Skoraj bi lahko rekli: postal je žrtev ljubezni do Najsvetejšega. Zato upamo, da bo de božji Zveličar bogato poplačal svojega vneta častilca.

Pri vseh njegovih duševnih vrlinah in zmognostih, s katerimi je bil obdarovan že od narave, je ostal vedno ponižen, skromen, vedno ista blaga duša. Bil je zelo vesele narave. Kamor je prišel, povsod je vladala dobra volja, veselje, smeh. Vsled tega je bil tudi povsod izredno priljubljen. To njegovo veselje je brezdvoma izviralo iz njegove čiste, neskalsene duše.

Glejte, tak je bil rajni Janko! Za vse dobro vnet, kakor malokateri. Kot tak je tudi umrl. Ali mar ni vreden posnemanja? Gotovo! Zato, posnemajmo ga v njegovi vnemi — za lastno izobrazbo, v njegovem delu v korist naših kat. organizacij, zlasti pa v njegovem lepem, vzglednem življenju.

Tebi, dragi Janko, ki so Ti te vrstice posvečene, bodi ohranjen vedno časten spomin!

Sv. Benedikt v Slov. goricah.

Mirko Geratič.

MLAD CVET . . .

V spomin bratu Ljudoviku Domanjku († 15. jun. 1927) v Št. Jurju ob Ščavnici.

Mrtvaški zvon, kako tesno bije srce ob tvojih glasih!

Na žalem hribu je po kratkem, a boleznem življenju utrujen končal svojo zadnjo pot naš br. Ljudovik. Šel je v varno krilo, kjer se mirno, sladko spi, kjer vlada mir in tihota. Skril ga je groba mirak hrumečemu valovju življenja. Za njim pa v tihni tugi klonejo glave bratje in sestre.

Ko srce najbolj želi življenja, je gineval in blede. Z vso silo je ključoval bolezni, hotel je zdravja, moči, življenja. Njegovo mlado telo se je upiralo smrti in hladnemu grobu. Pa kljub mladosti je telo vendar prešibko, da se ne bi na njem prej ali slej pokazali sledovi razdirajoče bolezni.

Omagal je. Krilat, skrivnostno smehljač je dahn timer mu na obraz: on — kot slak svoj cvet pred mrakom, zatisnil je oči tačas . . . Klonil je njej, ki mora se ji vsak. Zastalo je srce. Z njim so umrli vsi njegovi upi, želje in zemsko hrepenenje. Hrepenenje po zadnjem cilju, pa se je povzpelo preko vseh zemskih ciljev in sanj in se ustavilo. Našlo je cilj! Našlo uteho, mir.

Kot pomladni, komaj razvit cvet je ležal na mrtvaškem odru med pisanim cvetjem. Njegov blede obraz je pokojno zrl na tiho zamišljene gledalce. Marsikdo je zaslutil takrat, da je lepo kot otrok Marijin živeti, zares blaženo pa kot otrok Marijin umreti. Upam, ko se je prebudil v večnosti, je z nebesko hvaležnim pogledom zagledal Marijo, ki mu je izprosila milost, da je z Njim združen se preselil v domovino večnega solnca in veselja.

Dragi Ljudovik! V posmrtnici, ki si jo napisal rajni Tončki, so bile med drugimi tudi besede: »Bog daj, da bi mogli vsi umreti mlade duše«. Izpolnila se Ti je želja, saj kdor kot mladi cvet povene, najlepši del si je izbral.

Dosegel si svoj cilj! Naša pot pa gre dalje. Kdo ve, ostane li vedno gladka in svetla!?

Srečen si, a prosi tamkaj tudi za nas, ki se poganjamo za svojim prvim in zadnjim ciljem!

V krilu lepe naše domačije, v miru, ki svet Ti ni ga dal; naj Ti sveti rajski žar!

Soli je odrasel v ozračju dobre verske vzgoje. Zato ni pomišljal, po kateri poti naj krene v življenje. Že v rani spomladi svojega življenja je obrnil svoje srce k božjemu Solncu. V svoji mladeniški duši je stremel za vzori, ki jih razkriva orlovstvo, za njimi je hotel dalje, dalje . . . Kakor cvetlica na livadi, je stal v najlepši nadi — v svoji 20 letni dobi — že zaznamovan z znamenjem usode človeka. Dalje ni smel, ni mogel.

Zadnji čas je prihajal med nas le za par trenutkov — želel, molčal, trpel. Komaj viden smeh je kakor lahen plamenček tuptam zatrepetal na njegovem usihajočem obrazu. Morilo ga je dvojno

trpljenje. Prvo, tiho in udano: kal bolezn; drugo: nemirno in tužno, ki je bolelo huje: skrb za društvo in želja po učenju.

Izredno nadarjen se je kot odsekovni tajnik in knjižničar bralnega društva, udeleževal v vseh panogah društvenega dela. Z vsem srcem je bil pri svojem delu, črpal najboljše moči in zmožnosti iz samega sebe in jih vdahnil v svoje delo. Držal se je pravila: čim manj delavcev, tem silneje mora biti njih delo. Vsako nedeljo in praznik je prihitel v društveno knjižnico deliti knjige z željo, naj bi sleherni bralec zajemal iz njih tisto, kar je namen vsake dobre knjige — izobrazbo srca.

Prišla pa je tista grenka ura, ko ga ni bilo več med nas. Legel je. Bili smo prepričani, da je za vedno končal svoje delo. Pa glej: V zadnji številki »Našega doma« še ga najdemo med uganjariji in dopis »Lepota kmečkega doma« je pisal že takorekoč v objemu smrti. To je bilo njegovo zadnje delo, ker silno trpljenje ga je polagoma tudi duševno popolnoma izčrpal. V tem trpljenju je plavala njegova duša le še nekaj tednov na zemlji, zakaj blizal se je dan, ko sprejme Brezmadežna svoje dete med svoje.

16. junija, na praznik Najsvetejšega, je zaplapolala raz Društveni dom žalna zastava. Kakor iz brezmejne daljine se je med slovesnim trjančenjem oglasil mrtvaški zvon. Naša srca so prepregli temni oblaki. — Mi sicer žalujemo v svoji človeški naravi, nebo se pa veseli nad novodošlo ljubko cvetko.

Stojimo ob novo zasajenem znamenju vstajenja. Gomilo senči sveže cvetje in zelenje, znak upanja na veselo svidenje.

Naj mu tmine groba ne moti šum sveta!

Sestra Orlica.

LEPO VEDENJE — ZNAK OLIKANEGA ČLOVEKA.

Fant, ali se zavedaš pomena teh besed? Ali veš, da je lepo vedenje tista lastnost, ki te napravi priljubljenega pri ljudeh? Ali se obnašaš tako, kakor se spodobi za dobrega slovenskega fanta? Da, nekaj jih je že takih fantov, toda na žalost moramo priznati, da jih je še velika večina, ki se obnašajo ravno nasprotno: se pretepajo, pijančujejo itd. Zato se pa ti, fant, obnašaj, kakor se res spodobi za olikanega človeka! Opusti vse tiste nerodnosti, ki ti pri ljudeh ne delajo baš dobrega imena; kajti: Ali si olikan, če v gostilni po cele večere popivaš, se z drugimi prepiraš in nazadnje še stepeš? Ali si olikan, če steklenice po drugih glavah razbijaš in kozarce v nje lučaš? Ali si olikan, če stolom noge puliš in jih po tujih hrbtih lomiš?

Ne, nisi olikan, ampak s tem kažeš svojo neotesanost, ki je za fanta naravnost grda! Takšen fant, ki druge kliče na korajžje, se pretepa, ni nikjer priljubljen in marsikdo se ga rajši izogne, kakor pa da bi prišel z njim v stik. Ti slovenski fant se zavedaj dvojni reči:

1. Premisli vsako besedo desetkrat, preden jo izrečeš, kajti prazno besedičenje se za fanta ne spodobi.

2. Da si ti jedro naroda in zato se obnašaj tako, da mu boš lahko v ponos.

Fr. Tanjšek, St. Andraž pri Velenju.

GOD SV. FLORJANA V PRLEKIJI.*)

Že izza prastarih časov je v »Prlekiji« lepa navada, da zapojejo vaški fantje na večer pred godom sv. Florjana od hiše do hiše Florjanovo pesem. Ta navada se je ohranila do današnjih dni. Vsako leto se zberejo boljši vaški pevci že 14 dni poprej, da se pogovorijo, po kateri vasi bodo »častili tega svetnika«.

Nekega dne se tudi zberejo pod vaško lipo lepe Osetove vasi tam v sredi »Prlekije«: Klajžarjev Pepe, Lorbov France, Sršenov Vanek ter Čebelin Janez; bili so to izvrstni pevci. Malo pred solničnim zatonom so poskusili, kako bo šlo s Florjanovo pesmijo, katero so peli že prejšnje leto po celi Osetovi vasi. Zapeli so tako izvrstno, da je Smoletova Barba rekla: »Kar fletno jih je poslušati!«

Takoj po večernem mraku so začeli peti »od hiše do hiše«, in sicer najprej pri »Kolovratovem Janezu«. Ko zapojejo štiri kitice, se mlada gospodinja, Kolovratova Ajnca prikaže na pragu z dvema kurjima jajcema in z nekaj svinjske slanine; vse to je darovala pevcem.

Ni dolgo trajalo, že so se Florjanovi pevci glasili pri Kušarjevem Pepetu. V zadoščenju njihovega lepega petja jim je, srednjih let stari gospodar Kušar prinesel liter dobrega Amerikanca, jih povabil v hišo; gospodinja Lena jim je morala postreči s svinjsko klobaso, kot je to že stara navada v »Prlekiji«, da tistega, ki ga ljubijo, pokličejo v hišo in mu postrežejo z najboljšim, kar le premorejo.

Ko so tako naši pevci klobaso in amerikanca spravili pod streho, so na predlog »vižarja« Klajžarjevega Pepeta še enkrat zapeli »Florjanovo pesem«. Staremu Klajžarju se je to tako dobro zdelo, da so ga prišli »Florjanovi« pevci obiskat, da so mu morali obljubiti, da ga prihodnje leto zopet počastijo s »Florjanovo pesmijo«.

*) Pisec članka nam je poslal tudi pesem, ki jo pojejo; o priliki jo bomo priobčili. Ur.

Po kratkem odmoru je bilo že slišati pri Kajfarjevi Katrici, viničarki: »Vse bomo vzeli, kaj te dali, Naj so jajca al' meso; Če nam polno kablo daste, Pa še večji darek bo;« kar so tudi mladi »Florjanovi pevci« zaporedoma od Katrice prejeli.

Tako so »Florjanovi« pevci zaporedoma obiskali vse prebivalce lepe Osetove vasi v Prlekiji.

Pri Kutinovem Irgu, ki stanuje tam na koncu vasi, so pa »vložili« prošnjo, če bi smeli »cvrtje pražiti«, kar jim je mladi gospodar tudi radevolje dovolil. Ko se »Florjanovi pevci« založijo z dobrim močnikom, h kateremu je bila tudi klobasa kot približek, jim je še Irga prinesel pint dobre šmarnice in to kot majhno darilce, da so tako izvrstno počastili njegovo hišo s pesmijo sv. Florjana.

Ker je ura na farni cerkvi v tamošnji vasi polnočni čas že zdavnaj odbila, so se naši pevci napotili v sosednjo »Drenovo vas«.

Pri županu Trbulniku so se najprej oglasili; ta jih je bil zelo vesel, da se tudi v njegovi hiši počasti god sv. Florjana. Morali so mu zapeti kar dvakrat zaporedoma. Še občinska uboga, Flegarjeva Terezinka, osemdeset let stara babica, je nehala »vleči dreto« in poslušala lepo ubrano petje. Trbulnik, močan mož, veli dekli, naj jim prinese v dar štiri kurja jajca in klobaso.

Tako so nadaljevali naši »Florjanovi častilci« svojo pesem po celi »Drenovej vasi«. Solnce je že sijalo na nebu, ko so se naši pevci vračali vsak po svoji poti z veselim srcem proti domu. To noč so zaslužili lep denar; ker prodali so vsa darila, kar so jih prejeli od prebivalcev Osetove in Drenove vasi, nekeje v sredini Prlekije.

Valentin Kavčič, župan v Smolincih v Slov. gor.

Rajhenburg. »Orlovski odsek« ima svoj pevski moški oktet, ki je nastopal od začetka novembra lanskega leta na sledečih prireditvah »Prosvetnega društva« istotam: 1. Dne 21. nov. 1926 na uprizoritvi dr. Česnikove »Pogodbe« s pesmimi: Gerbič: Slovanski brod; Vodopivec: Zabja svatba; Dev: Flosarska in Adamič: Turopoljci. Petje je splošno ugajalo. 2. Dne 26. dec. 1926 na uprizoritvi »Vedeževalke« in »Zamorca« s pesmimi: Aljaž: Triglav in Dev: Sem šel čez gmajnico. 3. Dne 27. febr. 1927, na pustni prireditvi s pesmimi: Adamič: N'coj je en lep večer!; Jereb: O kresu; Dev: Kdor hoče furman biti; Sachs: Lastovki; Adamič: Oženil se bom in Mašek: Mlatiči, razen tega dva šaljiva kupleta in dva dueta. Pevske točke zbora so popolnoma uspele, zlasti »Lastovki« s tenorskim solom in brendčim spremljevanjem in »Mlatiči« s svojim »pikapoka«. Dueta sta bila dobra, kupleta pa naravnost izborna v maski, igri in petju. 4. Dne 27. marca 1927 s pesmimi: Fajgelj: Molitev za slovanski rod; Sedlak: Zabučale gore in Prelovec: Oj, Doberdob! Ugajala je posebno druga pesem, čeprav smo jo že šestkrat peli. Bog živi! *Franjo Avzenak.*

Sv. Rupert v Slov. gor. Na migljaj č. g. župnika Gomilška v IV. št. pošiljam članek »Lepota kmetijskega doma«. Poglavitna in že večkrat priporočena stvar je seveda snaga. Dvorišče bodi vedno pospravljeno in pometeno ter prosto vseh nepotrebnih stvari, kakor polen, kamenja itd. Tudi koprive ob zidu slabo krasijo hišo. Zato spravimo kamenje v kako cestno grabo, koprive pa nadomestimo z vrtnicami in drugim cvetjem. Pota je dobro posuti z gramozom, da tudi v deževju niso blatna. To je potrebno zlasti v bolj mokrih legah. Važno je tudi, da je gnojšče na pravem mestu, ker nam sicer kvari snago, pa tudi gnoj mnogo izgubi na vrednosti. To je pri mnogih, sicer marljivih posestnikih velika napaka. Zeleti je, da se obrne na gnojšča več pozornosti in da vsak bodoči graditelj dobro premisli, kam bo postavil gnojšče, da ne bo preblizu stanovanja, pa tudi pred solncem in vetrom zavarovano. Tudi gnojnica se ne sme razliviati po dvorišču, ampak steka naj se v jamo, ali pa jo vsaj po jarku speljimo v sadovnjake in na travnike. — Lep okras pred hišo nudijo tudi primerno sajena in lepo vzgojena sadna drevesa, ki dajo tudi dober užitek. V poletnem času je jako vabljiva lipova senca, zlasti ob nedeljah in praznikih; omeniti pa moram, da lipa tudi bolj prija slovenskemu čutu kakor kostanj. Naj še omenim — našim dekletom v pohvalo — njih skrb za cvetje. Kako privlačna je hiša, kjer se smejejo raz oken pestro barvane cvetlice in ponekod se najde celo vhod v hišo ves v zelenju in cvetju! Kako prijeten vtis napravi na tujca, ki pride mimo! Kjer pa radi zaposlenosti ni časa za cvetlice, naj bi si omislili vsaj par vrtnic pred hišo. To ne zahteva mnogo dela, hišo pa vendar malo okraši. *S. Šuc.* (Le se še oglasite! Saj noben list ni tako Vaš kakor »Naš dom«.)

Krtince, pošta Podplat. Jaz rad berem »Naš dom«, zelo mi ugaja povest »Klobuk gospoda župnika«. Komaj že pričakujem julijsko številko. Vreme je ugodno za sušilo. Ljudje že sušijo in koruzo okopavajo. Lepo bi kazalo, ko ne bi bila slana uničila precejšnji pridelek. Drugače še, hvala Bogu, toče ni bilo, kar nas Bog varuj. Sedaj pa, dragi gospod urednik, gotovo ste radovedni, kako je kaj drugače pri nas. Sem še zadosti priden. Gospod nadučitelj me ima jako rad, in tudi jaz ga imam. To leto bo šel v pokoj. Zato pa moram biti priden, da me ne bo nabil za slovo. Kaj bi še opisal? Ah, nič! Je že tako cel sv. evangelij, Bog Vas živi vse skupaj! *Franjo Fidler, Krtince.*

Sp. Gorče pri Libeličah: Zahvaljujem se, da ste malo podrgali Ivana Trobeja iz Pameč in pa libeliške fante. Drugega ne vem povedati kot to, da sami veste: če se sršene draži, so hudi; postanejo pa že popustljivi. Dekleta so tudi potrebna karanja, še bolj kot fantje. Kadar se gre ob ne-

deljah k večernicam, se vidi in čuje glas harmonik in pri oknih in vratih tiščijo dekleta svoje po-
moderno na kozje repke nafrizurane glave in vabijo k plesnim večernicam, cerkev pa je domalega
prazna. Čital sem tudi od nekega fanta iz Vitanja pismo, da se je hudoval na Vas; menda je en
malo v kozarec pogledal, da Vam je tako pisal. Ne smem reči, da je drag, le samo prosim: za kaka
dva lističa naj bo večji; pa povejte Prosvetni zvezi, naj bo tako! (Čujte, odborniki Prosvetne zveze!)
Sedaj sem dolgo čakal na »N. d.«; s sosedom J. Brumnikom sva že mislila, da ste na naju pozabili.
Najprvo sem prečital pisma in reševal uganke. Ne vem, ali zaide »N. d.« tudi kaj v moj domači
kraj v Dev. Mar. v Polju. Nič ne vidim kekega pisma odtod. (Oglasite se iz Dev. Mar. v
Polju!) Pozdravljam vse Poljčane in Orle ter jim priporočam »Naš dom«. — *Arnold Koren.*
(Vaš predlog glede naslovne strani mi ugaja in se dogovarjam s slikarjem, da nam bo napravil
potrebno sliko za prihodnje leto. Ur.)

Sv. *Andraž v Haložah.* Kakor želite, tako se naj zgodi! Ker nam fantom vedno priporočate,
da bi pisali v »Naš dom«, zato sem se pa tudi jaz toliko ojunačil, da sem sklenil poslati mu ne-
koliko vrstic za pozdrav. Okorna je moja pisava, ker je moja roka trda od vsakdanjega težkega
dela, pa upam, da bodele Vi, gospod urednik, že nekoliko potrpeti z menoj, posebno še zaradi
tega, ker sem novinec. »Naš dom« se mi zelo dopade, pa žal, da ima po naših Haložah tako malo
znancev. Eni se izgovarjajo čes, da še za druge, bolj potrebne reči ni denarja, mnogi so pa taki,
ki lepa beseda in dober časopis nimata na nje nikakšnega vpliva. Tudi pri nas imamo izobraževalno
društvo in včasih si priredimo kakšno igrice, pa to le redkokdaj, ker pri nas nismo tako srečni, da
bi imeli Društveni dom. Tukaj po naših krajih imamo vedno dovolj težkega dela, pa vendar smo
Haložani kljub temu vedno dobre volje. Pogosto se po naših ljubkih haloških gričih razlegajo lepe
narodne pesmice. Razveseljuje nas pa tudi narava z vso svojo krasoto. Najlepši čas za nas Haložane
je pa v jeseni, ko se radujemo pri obilnem sadju in ob lepi trgatvi. Za razvedrilo nam služijo tudi
dobri časopisi; radi beremo Slov. Gospodarja, Bogoljuba in Glasnik. Gospod urednik! Kar ste
obljubili, to upam da boste tudi izpolnili, namreč da bodele popravili napake, ki sem jih napravil
pri tem pisanju in če bi pa teh le preveč bilo, potem pa itak sami veste, kam spada to pismo. Sprejmite
srčne pozdrave Vi in vsi prijatelji »Našega doma«. Bog živi!

Andraž Kokol.

Fant iz Banata: »Naš dom« prihaja vedno bolj vesel in korajžen v naše kraje, zelo sem ga
vesel in tolažitelj mi je v teh krajih, čeravno je bil v začetku bolj zaspal, ali sedaj so ga prebudili
naši fantje in dekleta, ki so se res začeli pridno oglašati v njem; le tako naprej, da bode veselje
v »Našem domu«, res, da jih »N. d.« kliče k samemu veselju, kakor pravi Tončka iz P., a nekateri
naši fantje se ga prav bojijo, posebno moji rojaki iz Slov. Bistrice so pa prav zaspali, da se no-
beden ne oglasi. Ali Vas še ni našel »Naš dom«? Ubogi gospod urednik se mi pa smilijo, ker jih
tisti nezadovoljni fant iz Vitanja tako zbada z besedami, gotovo je dotični fant imel pred seboj
litreček tiste vinske kapljice, ko je razkladal svoje misli na papir, — torej bratec, Ti bi rad imel
tate v kletki, seveda jih moraš loviti, kakor jih jaz, potem jih bodeš pa imel. — Tudi »Naš dom«
se Ti zdi poceni, vem dobro, da bi bil Ti zadovoljen, če bi Ti gospod urednik poslali list »Naš
dom« in zraven pa 20 Din, potem bi Ti se pa ne zdel predrag — kaj praviš? Seveda, za litreček
žlahtne kapljice Ti gotovo ni žal tistih dinarjev, čeprav Te glava boli po njem, a »Naš dom« je pa
takorekoč čisto zastoj in mnogo lepih člankov čitaš v njem, pomiri se za enkrat in piši zopet. —
No še nekaj, — kakor dobijo gospod urednik pod nos, tako dobim tudi jaz in mnogo drugih fantov
in deklet v tujini, — res je, dragi Cirilek M., da smo zapustili rojstno zibelko in se poslovili od
nje, a ne misli pa, da smo šli sreče iskat po svetu. Dosti nas je v tujini, ljubimo pa domovino —
kedo neki bi je ne ljubil, mogoče jo bolj kakor Ti . . ., ali za nas je drugače, je pač težka uganika,
ne moremo biti vsi doma in moramo po svetu, — saj sta tudi Kristus in sv. Peter potovala, saj nista
bila vedno doma. Spominjam se živo, kje mi je tekla zibelka; v prijazni dolinici na zeleni Stajerski,
čeravno sem jo težko zapuščal v zgodnji mladosti, ko sem vzel slovo od nje. Toda, dragi, moral
sem tak, kakor pregovor pravi: »s trebihom za kruhom«. Ti pa potem praviš: ja, sreče so šli
iskat in dom jim je preprost. Srečen bodi fant iz planin, ki se lahko drži za krilce mamice do-
mačih planin. Pa še, fantje, drugič kaj, saj smo bratci in sestre zemljice, mile naše Slovenčke.
Bog Vas živi!

Joško iz Banata.

Za Slovensko krajino bo pobirala Prosvetna zveza od vsakega za-
vednega Slovenca en dinar, da kupi Prekmurcem dobre knjige.

Na mnoga vprašanja bomo odgovorili prihodnjič, ker nam je za
tokrat zmanjkalo prostora.

Fantje, ki ste poslali predavanja po članku preč. g. Gomilška: naj-
boljša izbira odbor Prosvetne zveze in bo določil nagrade.

ZANKE IN UGANKE.

(Urejuje France Modrinjak, bogoslovec, Maribor.)

SALJIVKE.

(Jožef Petrovič, Pohorje.)

Ali je na svetu več trsnih kolov ali belih konjev? — Kakšna je sorodnost med Turkom in črno kavo? — Kako bi rekel z eno besedo: suha trava? — Kaka je razlika med stolom in mravljiščem?

TEŽAK RAČUN.

(Cilka Kok, Šmartno.)

Na nekem dvorišču je več rac in domačih zajcev (kuncev). Vseh skupaj je 32 glav in 80 nog. Koliko je rac in koliko kuncev?

SKRIVNOSTEN NAPIS.

(Adam Perše, Činžat.)

Vvi — MUš — KST — NuU — ICA — ARA — Ton — TUd — RES — Emn — IČl
— NICA — Oga — OVe.

STOPNICE.

(Ivanka Pikl, Celje.)

Besede pomenijo: 1. žensko krstno ime, 2. vodno žival, 3 osebo pri spovedi, 4. drugo ime škofa, 5. osebo, ki redi živino, 6. ime slovenskega pesnika (krstno in rodbinsko).

Po sredi od zgoraj navzdol beri znan slovenski list!

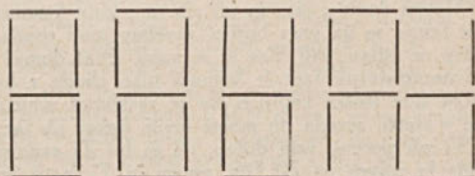
			a	a	a	1					
			a	a	a	2					
	c	d	d	d	e	e	e	3			
	e	e	g	i	i	i	i	4			
j	k	k	k	l	m	n	n	n	n	n	5
o	o	r	r	r	š	t	v	v	v	ž	6

PALICE.

(Jožef Novak, Banovci.)

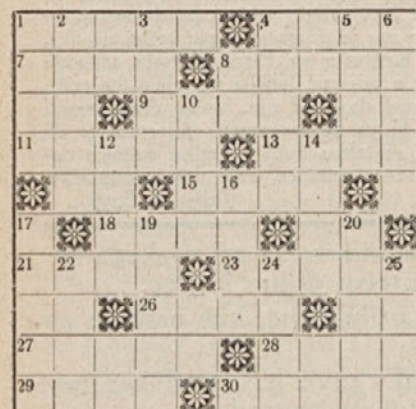
Tukaj je 33 palic; odzemi jih 9 tako, da jih ostane samo 8.

(Na mizo si zloži vžigalice prav tako, kakor vidiš tu zraven; potem rešuj!)

KRIŽANKA.

(Smiljanov, Maribor.)

Vodoravno: 1. poljsko orodje, 4. prava za kajenje, 7. del telesa, 8. ime svetnika, 9. kar imajo stari po obrazu, 11. star denar, 13. osebe ženskega spola enake vrste (v tej besedi pomeni »j« toliko kot »i«), 15. konec molitve, 18. domača ptica, 21. obdelan hloh, 23. slovenski izraz za »pušcel«, 26. svetopisemska oseba, 27. zidarska potreščina, 28. prebivalka samostana, 29. turški dostojanstvenik ali jedilnica za živali, 30. velika povedenja za časa Noeta.

Navpično: 1. sorodnik, 2. kar povzroča šunder, 3. je bila Eva pri ustvarjenju, 4. beseda, ki nam pove, da se je nekaj zgodilo pred gotovim časom, 5. priprava, s katero lovimo miši, 6. nebeško bitje, 10. tisti, ki izdeluje in popravlja ure, 12. drevo, 14. kar je zvezano, 16. služba božja, 17. del sobe, 19. kar dela sovražnik pri napadu, 20. nasprotno od »smešno«, 22. poljski pridelek, 24. odprtina v hiši, 25. riba.

KRALJEV POHOD.
(Miha Kamplet, Sladka gora.)

			di-	vo-					
			mo-	telj,	je	vil-			
		Slom-	šek	der	šte-	ne	pes		
sne;	kra-	ni				mi	lo-	mi-	
mila-	di-	re				gla-	pe-	va	
	vzo-	ke	za	stva,	e-	sne,			
		ta-	ro-	se	din-				
		ja	mo	do-	o-				
		je	bu-	ljub-	grej-	vi-	na,		
kr-	ščan-	di-	Slom-	mo-	smrt-	ne-	mo-	šte-	je
ske	telj,	še-	slava!	na	vi-	Sla-	mu,	do-	kih
ve-	ka:	nje-	ve-	bra-	si-	telj,	le	va	ta-
re	og-	Slo-	vit	nje	nl-	na,	Sla-	ma-	lo

Ako uganko prav rešiš in zvežeš posamezne zloge s črto, dobiš lep simetričen lik.

Rešitev pošljite do 12. julija. Izmed tistih, ki bodo vse uganke prav rešili, bosta dobila tista dva vsak dve knjigi, ki sta naročnino za vse leto plačala in ju bo žreb izbral; eden tistih pa, ki bodo razrešili vsaj 4 uganke prav, dobi pod istimi pogoji eno knjigo.

INDIJA KOROMANDIJA.

Ko sem se moral zadnjič tako nemudoma vrniti iz devete dežele, sem kaj kmalu doznal, da v tej čudni deželi ni več skrivnosti za moje ugankarje. Karkoli sem jim hotel izblebetati kot novost, vse jim je bilo že znano. Pa nisem obupal! O prvi priliki sem zagrabil potno palico, pa hajd po svetu, a ne s trebuhom za kruhom, ampak iskat ugankarskih skrivnosti. Hodil sem že dolgo, ko se spomnim na Indijo Koromandijo. Na mah jo uberem tja!

Veličastna, vsa kraljevska, polna skritih napisov, šaljk in drugih zanimivosti se mi je predstavila Indija Koromandija. »Kdor išče, ta najde!«

Prvi biser, ki sem ga dobil za Tebe, je skrivnosten napis. Skrivnost en, kajne, dragi moj, da čudno zveni ta beseda. Toda pazi na skupine črk, na število velikih in malih črk, premetuj skupine in videl boš, da tudi skrivnost ne ostane vedno skrivnost, ampak sčasoma postane znana. Besedilo tega skrivnostnega napisa pa si vtisni globoko v spomin, da se Ti kedaj ne pripeti, kar pravi njegova vsebina.

Lani sem se v Rimu zelo čudil, da ljudje po nekaterih stopnicah hodijo po kolenih. Seveda delajo to za pokoro. Radovednost me je gnala, da sem tudi v Indiji Koromandiji poiskal stopnice. Pa na žalost nikogar nisem videl, da bi šel po njih po kolenih. Zato sem jih tudi jaz korajžno stopajoč prešel. Upam, dragi moj, da me boš posnemal in tudi prišel korajžno čez teh par stopnic, ki Ti jih pošiljam s to številko »Našega doma« na ogled.

Tudi kralja ima Indija Koromandija. Kdo si more predstavljati ves sijaj in vso razkošnost, v kateri živi. Čeprav pa sem bil le kratko njegov gost, sva se na njegovo spodbudo spravila nad igro — šah. Toda Tebe ne zanima šah, ampak le kraljev pohod, ki je del šaha. Sliko takega pohoda vidiš med današnjimi ugankami. Dobro pazi, da se tudi Ti pri pohodu ne vjameš v past, kot se kralj pri šahiranju velikokrat. Misli si, da Ti posamezni kvadrati, ki so izpolnjeni z raznimi zlogi, predstavljajo sobe. Vrata vodijo iz ene sobe v drugo. Kralj obišče vsak dan vse sobe. Potuj z njim. Iti morata tako, da ne izpusti nobene sobe in če zaznamujeta svojo pot (na sliki seveda), vidiš, da sta napravila, ko sta pot končala, s svojim pohodom lepo simetrično sliko. Da bosta lažje prav potovala, začnita pri zlogu *Sla-* v tretji vrsti od spodaj. Zlogi, ako jih prav urediš, dajo lepo pesmico o Slomšku. Prvi in zadnji verz Ti povem: »Slavimo Slomš(e)ka: Sloven(i) je sina, . . . Slava mu, nesmrtna slava!« Kmalu poročaj ali si se ujel v past, ali pa si srečno dokončal kraljev pohod. Na svidenje!

REŠITEV UGANK.

Saljivke: Čitatelji »Našega doma« imajo najrajši pismo-nošo; zajec beži v drugo polovico gozda; cesar Viljem si je kupil klobuk za denar; pravilno ni nobeno, ker solnce na zahodu zahaja.

Kaj je to? To so: čevljar, njegov stol in pes.

Spremenitev: Nove besede: šiba, Iva, Rim, Idrija, telo, Eva, noga, Aron, šola, dan, olik, moka. Prve črke povedo: Širite »Naš dom«.

Ljudsko štetje: Ljudi ni bilo več kakor pet, ker vsak človek ima dve peti.

Cudodelen kvadrat: Tako postavi številke v posamezne vrste: 1, 15, 14, 4 — 12, 6, 7, 9 — 8, 10, 11, 5 — 13, 3, 2, 16.

Posetnica: Mož je po poklicu orožnik, posetnico pa nam je poslal iz Banata.

Sponinska plošča: Besede so: Kosec, Azija, Simon, proga, Dunaj, kljun, mleko, lóneč, bočal, krona. Ime pesnika: Simon Jenko.

Številnica: Pisatelj: Franc Saleški Finžgar. Ključ: Afrika, žaga, šala, senca.

Križanka: Vodoravno: 1. Eva, 3. vol, 5. kis, 7. ropar, 9. oltar, 11. Ana, 13. tat, 15. ton, 17. sto, 19. rak, 21. tur, 22. stene, 23. oko, 24. b, c, 26. uš, 27. prt, 29. Ivo, 31. mal, 33. mir, 35. rega, 36. nada, 37. rog, 39. asi, 40. dan, 41. kap, 43. m, n, 45. i, i, 47. rja, 48. Anton, 50. tri, 51. kos, 53. itd., 55. j, k, l, 57. SLS, 53. kad, 61. edini, 62. omara, 63. žep, 64. Rim, 65. dim. — Navpično: 1. ena, 2. ara, 3. vrt, 4. Lot, 5. krt, 6. sin, 8. pet, 10. tla, 12. notar, 14. amen, 16. okvir, 17. Srb, 18. os, 19. re, 20. koš, 34. rep, 46. itd., 48. as, 49. ni, 52. oči, 54. tla, 55. jež, 56. lep, 57. sir, 58. som, 59. kad, 60. dom.

Križ: Besede so: S, kofar, proso, kovač, kreda, Janez, Palestina, Gospoška ulica, Slovenski Gospodar, očiten grešnik, nadzornik, kosec, papir, krona, rudar, Praga, r. Časopis: Slovenski Gospodar.

Kako so reševali naši ugankarji? (Ležeče tiskani so rešili vse pravilno, ostali le nekaj.) Kat. izobraževalno društvo, Križe na Gorenjskem: Jožef Novak, Banovci — Križevci pri Ljutomeru (Rešitev iz Slov. Gospodarja sem oddal uredniku lista.); Neža Sajko, Imeno — Podčetrtek; Miha Kac, Dobrovec — Hoče; Kristina Mačkovšek, Sv. Jedert nad Laškim (Nikake križarske vojske ne vidim v Tvojem pismu. Le naprej si krajšaj čas z ugankami. Veseli me, da si tako hitro izvršila moje naročilo. Hvala! Pozdravljena!); Adam Perše, Cinžat — Fala; Franc Jug, Kladje; Rudolf Legvart, Zavrh — Dobrna (Lepo je od Tebe, da si že v »stari Avstriji reševal in se zanimal za uganke. Rešuj pa tako: Če danes rešiš, ne odpošlji takoj, ampak jutri zopet preglej rešitve in sestave. Tako boš dognal pogoške in gotovo vse rešil pravilno. Kakor vidiš, so Te zadnjič sanje varale. Toda ne obupaj, ampak prihodnjič mesto 2 ur rešuj eno uganko 3 ure in gotovo boš pravo zadel.); Marija Jaušovec, Videm — Sv. Jurij ob Ščavnici; Anica Kobal, Ljubljana (Ali si res dobila v deveti deželi dolg nos? Ne verjamem! Živelal!); Anton Slodnjak, Juršinci — Sv. Lovrenc v Slov. gor. (Tudi jaz sem že mislil na to, da bi bilo pri rešilih dobro na nek način označiti, koliko ugank je posameznik rešil. V bodoče bom skušal to storiti.); Angela Vanošek, Celje (Angela piše: »Zelo mi ugaja »Naš dom«. Beremo ga vsi z največjim veseljem, zanimanjem in marljivostjo. Prosim, da mi ne zamerite, da se upam še jaz oglasiti. Ker me zelo zanimajo uganke, Vam jih tudi jaz nekaj pošljem. Lepe pozdrave Kristinki Mačkovšek, ki večkrat kaj poroča iz mojega rojstnega kraja.« — Le nič se ne boj zamer, Angela, in kmalu zopet na svidenje!); Minka Bitanc, Senovo — Rajhenburg (Vaja naredi mojstra! Tako boš tudi Ti po večkratnem trudu kos vsaki uganki.); Jožef Koren, Morje — Fram; Martin Spolenak, Repno — Sv. Jurij ob juž. žel. (Novega koša nimam, ker je še v starem za mnoge prostora, a ne za Tebe.); č. g. J. Kokošinek, Sv. Marjeta pri Moškanjih; Mici in Tinka Teichmeister, Proseniško — Sv. Jurij ob juž. žel.; Bariha Moravec, Velika Nedelja (Ni vedno 13 nesrečno število. Če ne bom ravno 10. julija hodil okrog Velike Nedelje, bom pa morda kedaj pozneje v počitnicah, saj ne bom daleč proč. Migal pa ne bom le z mezincem desne noge, ampak tudi leve. Dobro pazi, če me hočeš spoznati!); Lju-

devit Domanjko, Žihlava — Sv. Jurij ob Ščavnici (Dragi! Ni Te več med nami. Vsemogočni Te je poklical po plačilo, ki si ga pošteno zaslužil. S Teboj pa je legel v grob vnet ugankar. Saj si še na smrtni postelji reševal uganke iz N. d. Bodi ti zemljica lahka.); F. Prapotnik, V. Nedelja (Revica! Menda Ti niso možgani zavreli od vročine pri reševanju ugank? Javi! Morda bom imel za to kako zdravilo!); Marija Geršak, Zagaj — Sv. Peter pod Sv. gorami; Urška Mandelc, Rečica — Šmartno ob Paki (Rešitve so pokazale, da si bolj brihtna kot to sama trdiš o sebi. Dremala si pri reševanju? Oh, škoda, da nisem bil takrat navzoč, da bi Ti z ovsmo »oči« podprl, da ne bi prezdodaj zaspala! Pa stori to drugič sama); Neža Horvat, Jursinci (Tako hudo pa ni z mojo modrostjo kot praviš.); Angela Ogrizek, Hajdina; Tončka iz Poljčan (Menda nisi vso noč reševala, da si potem drugi dan »vsko« gledala?! Vesel sem, da si posetnici prišla do jedra, a kaj nisi pri drugih bolj pazila?); Cecilija Mikič, Hajdina; Franjo Fidler, Krtnice — Podplat (Česar se Janezek ne nauči, tudi Janez ne bo nikoli znal! Zato sem Te vesel, ker si se že tako zgodaj, tako mlad lotil ugank. Upam, da še lahko veliko pričakujem od Tebe v bodoče.); Ivan Trobej, Pameče (Ali si se zahvalil sesticam za pomoč? Hvala za pozdrave!); Pepka Lipičnik, Šmartno v R. d.; Maks Bajc, Ljubljana (Pričakujem ugank); Matevž Zemljič, Slatina Radenci (Sola je prva. V prostem času pa se le zabavaj z ugankami.); Janez Premrl, Vizore — Nova Cerkev (Nimam kaj oprostiti, ker Ti zadnjič nisem nič zameril. Poznam tudi jaz šalo. Pozdravljen!); Katarina Ceh, Krčevina pri Mariboru; Joško iz Banata (Nisi ravno najzadnji, a po možnosti pošlji drugič prej. Seveda ima služba prednost pred ugankami. Pozdravljen!); Jožef Krajnc, Črmljenšak — Sv. Rupert v Slov. gor. (Mislim, da še nisi nivozen! Danes pa si med izvoljenimi, čeprav si obupal nad tem. Zelo me mika, da bi kaj povedal tudi Tvoji pomočnici, pa bojim se, da se res ne bi prevzela, če bi jo pohvalil. Ali si se ji zahvalil za pomoč? Živel!); Dekle iz Mozirja (Žal mi je, da se hočeš za letos ločiti od ugank. Ne stori tega, ampak pošljljaj na ime tistega, ki Ti »Naš dom« posodi, če namreč tisti ne pošlja. Navedi ime tistega in svoje. Glej pa, da si prihodnje leto gotovo naročiš »Naš dom«. Da bi Te izdal, bodi brez skrbi. Molčal bom o tvojem grob. Pozdravljena!); Anton Vračko, Velika Nedelja; Anton Bosilj, Zavrcé (Lepo piše Tone o »Našem domu« — »Naš dom« se mi je zelo prikupil. Naročnik mu ostanem, če še bo naročnina enkrat tolika. Najbolj me veseli uganke. Zelo se pa bojim urednikovega koša. Dragi Tonček! Vsega se bolj boj ko urednikovega koša. Pozdravi!); Arnold Koren, Sp. Gorče — Libeliče pri Dravogradu (Ivan iz Pameče se je zganil. Piše: »Vračam pozdrave prijatelju Arnoldu Korenu na Koroško. Nisem ga pozabil! Toda čakal sem njegovega odgovora.«); Marija Golčnik, Sv. Marjeta pri Moškanjcih; Jurij Prapor, Osijek (Glej, da boš drugič zgodnejši!); Anica Kotnik, učit., Sv. Marjeta niže Ptuja (Pričakujem pravične rešitve vseh ugank.); Josip Šuligoj, Bača — Sv. Lucija ob Soči; Jožef Čuš, Gabernik — Jursinci; Martin Čakš, Sladka gora — Šmarje pri Jelšah; Valentin Kaučič, Smolinci — Sv. Anton v Slov. gor. (Upam tudi jaz, da bodo do zime vsi moji ugankarji znali prav dobro reševati. Hvala za pozdrave!); Rozika Klemenjakova, Št. Ilj pri Velenju; Micika Fistrovič, Plešivica — Ivanjkovci pri Ormožu (Ni tako malo pravilno rešenih, kot to samo misliš. Ugank pa se kar nič ne boj, nobena ne ugrizne. S časom pa menda tako hudo tudi ni. K trgatvi torej smem priti? Veš, da me to zelo veseli, da si tako prijazna in se ne bojiš, da Ti ne bi bil v nadlego. Na svidenje!); V. Habjanič, Betnava pri Mariboru; Trezika Škerget, Sp. Krapije — Ljutomer (Ker se zanesem na Tvojo besedo, da boš drugič prej poslala rešitev ugank, Ti današnje zakasnitev rade volje oprostim. Mamico pa prosim, da Te v bodoče ne kregajo, če radi ugank zvečer lučka malo dalje gori, ampak naj prisedejo in Ti pri ugankah pomagajo. Videli bodo, da za tako razvedrilo ni škoda luči in časa. Bog živi!).

Nagrado so dobili: Jožef Koren, Morje pri Framu, Frida Prapotnik, Velika Nedelja in Matevž Zemljič, dij. mešč. šole, Slatina Radenci.

»V trudu in znoju.« Rudolf Legvart. Ne letaj previsoko! Nekaj bo dobrih. Pridejo o priliki. Na rebuse pa se sploh ne spuščaj. Č. e. h. Veliko sem prejel. Toda uganke morajo biti lastno delo, ne prepisane od drugih. Nekaj jih pa gotovo priobčim, le potrpljenja prosim. Angela Vanosek. Ne bi poslala kaj boljšega? Upam in pričakujem. Anton Slodnjak. V bodoče enkrat pride. Adam Perše. Pošlji kaj boljšega kot je »kmetijski račun«! Zmožen si! Jožef Novak. Nekaj pride! Potrpi! Tonček Bohanec. Nimaš nič boljšega? S to ne bo nič. Pošlji še! Franc Tanjšek. Precej si poslal. Nekaj popravljenih pride! Franc Jug. Veliko obetaš! Toda zakaj ne pošlješ kaj boljšega? Radoveden si, kakšen »obraz« sem naredil, ko sem prebral Tvoje pismo?! Vesel je moj »obraz« vedno, ko prebiram pošto ugankarjev. V. Habjanič. K svojim ugankam pošlji rešitve. Na sestanek pa le pridi! Rozika Klemenjakova. Le pošlji rešitve k svojim ugankam!

TISKOVNI SKLAD ZA »NAŠ DOM«.

Hočemo imeti prihodnje leto »Naš dom« vsak mesec na 32 straneh!

Hočemo imeti prihodnje leto mesto 2400 naročnikov — 10.000!

Dr. J. Jeraj, profesor bogoslovja, 50 Din; profesor Ivan Prijatelj, 20 Din; Joža Stabej, poslanec, 20 Din; Jan. Hornböck, župnik v Mezici, 10 Din; dr. Josip Hohnjec, 100 Din. — Prisrčna hvala!

PRVI IN EDINI SLOVENSKI ZAVAROVALNI ZAVOD VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

DUNAJSKA CESTA
ŠT. 17.

V LJUBLJANI

DUNAJSKA CESTA
ŠT. 17

SPREJEMA: V POŽARNEM ODDELKU: ZAVAROVANJA VSEH POSLOPIJ IN PREMAKLJIVIH PREDMETOV, KI SE POŠKODUJEJO PO OGNJU, STRELI IN PO EKSPLOZIJII SVETILNEGA PLİNA, CERKVENE ZVONOVE PROTI RAZPOKI, STEKLO IN ZRCALA PROTI UBITJU PO ZNATNO NIZKIH CENAH. — V ŽIVLJENSKEM ODDELKU: ZAVAROVANJE NA DOŽIVETJE IN SMRT V VSEH SESTAVAH, ZAVAROVANJA NA OTROŠKO DOTO, RENTNA IN LJUDSKA ZAVAROVANJA POD NAJUGODNEJŠIMI POGOJI.

PODRUŽNICE: SARAJEVO, KOROŠČEVA UL. 15; ZAGREB, HATZOVA ULICA 12; CELJE, CANKARJEVA ULICA 4; SPLIT, ULICA XI. PUKA 22; BEOGRAD, KNEZ MIHAJLOVA 7.

CENIKI IN POJASNILA Z OBRATNO POŠTO BREZPLAČNO.
ZANESLJIVI POSREDOVALCI SE VEDNO SPEJEMAJO.

FRANC STRUPI V CELJU

Vam priporoča svojo

zelo bogato zalogo steklene ter
porcelanaste posode, svetiljk, le-
pih okvirov, ogledal, raznovrstnih
šip itd.

Prevzema vsakršna steklarska dela

Najsolidnejše cene in točna postrežba

!! Na drobno !!
Na debelo !!